

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Ιούνιος 2023

1. Εισαγωγή

I. Στόχος του Εγχειριδίου Διαδικασιών και Δομή

Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ των Δράσεων και Έργων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας υποστηρίζει την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, καθώς περιλαμβάνει το σύνολο των Διαδικασιών που πρέπει να εφαρμόζονται από τους φορείς συντονισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου.

Οι Διαδικασίες συνοδεύονται από τυποποιημένα Έντυπα και Οδηγούς (όπου απαιτείται), τα οποία περιγράφουν και προσδιορίζουν με λεπτομέρεια την εφαρμογή των Διαδικασιών ή παρέχουν διευκρινίσεις και οδηγίες για τη χρήση των Εντύπων. Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ έχει σχεδιαστεί από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΥΣΤΑ).

Ο σχεδιασμός στοχεύει στο να εφαρμόζονται Διαδικασίες που:

- διασφαλίζουν οριζόντια τις βασικές απαιτήσεις και τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στο ν.4738/20 (Α 207), στη Σύμβαση Χρηματοδότησης και στη Δανειακή Σύμβαση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, καθώς και στην υπ' αριθμ. 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β 4498) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,
- είναι συμβατές με τις διαδικασίες του ΠΔΕ σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- λαμβάνουν υπόψη τη συμβατότητα με τις αρχές και τους κανόνες της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, καθώς και των διεθνών συμφωνιών τις οποίες έχει κυρώσει η Ελλάδα, ιδίως, όσον αφορά το περιβάλλον, το χωροταξικό σχεδιασμό, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την προσιμότητα χωρίς διακρίσεις ιδίως κατά των ευπαθών ομάδων όπως τα άτομα με αναπηρία, την άρση και αποτροπή ανισοτήτων, τον ανταγωνισμό, καθώς τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.
- λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των Δράσεων και των Έργων ανάλογα με τη φύση τους.
- προωθούν και εξασφαλίζουν την επίτευξη των οροσήμων, των στόχων και των δεικτών του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε όλο το φάσμα υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου, από την ένταξη των έργων, την παρακολούθηση της υλοποίησης έως και την ολοκλήρωσή τους.
- στηρίζονται σε ένα σαφές πλαίσιο κανόνων σχετικά με τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων φορέων.
- υποστηρίζονται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Βάση ανάπτυξης του Εγχειριδίου Διαδικασιών αποτελούν τα σχετικά πρότυπα/ οδηγίες του INTOSAI (Διεθνή Πρότυπα των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου- ISSAI), καθώς και επιμέρους Εγχειρίδια που έχουν αναπτυχθεί από Υπηρεσίες και Φορείς της δημόσιας διοίκησης.

Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ του ΤΑΑ δύναται να αναθεωρείται ή να συμπληρώνεται τακτικά, σύμφωνα με τις ανάγκες που εντοπίζονται αρμοδίως από την ΕΥΣΤΑ. Το Εγχειρίδιο, και κάθε αναθεώρηση που γίνεται στα έγγραφα που περιλαμβάνει, εγκρίνεται από τον Διοικητή της ΕΥΣΤΑ και αναρτάται στην ιστοσελίδα αυτής (www.greece20.gov.gr), η ανάρτηση αποτελεί και επαρκή γνωστοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων, οι οποίοι υποχρεούνται στη συμμόρφωση με τα οριζόμενα σε αυτό, προκειμένου να

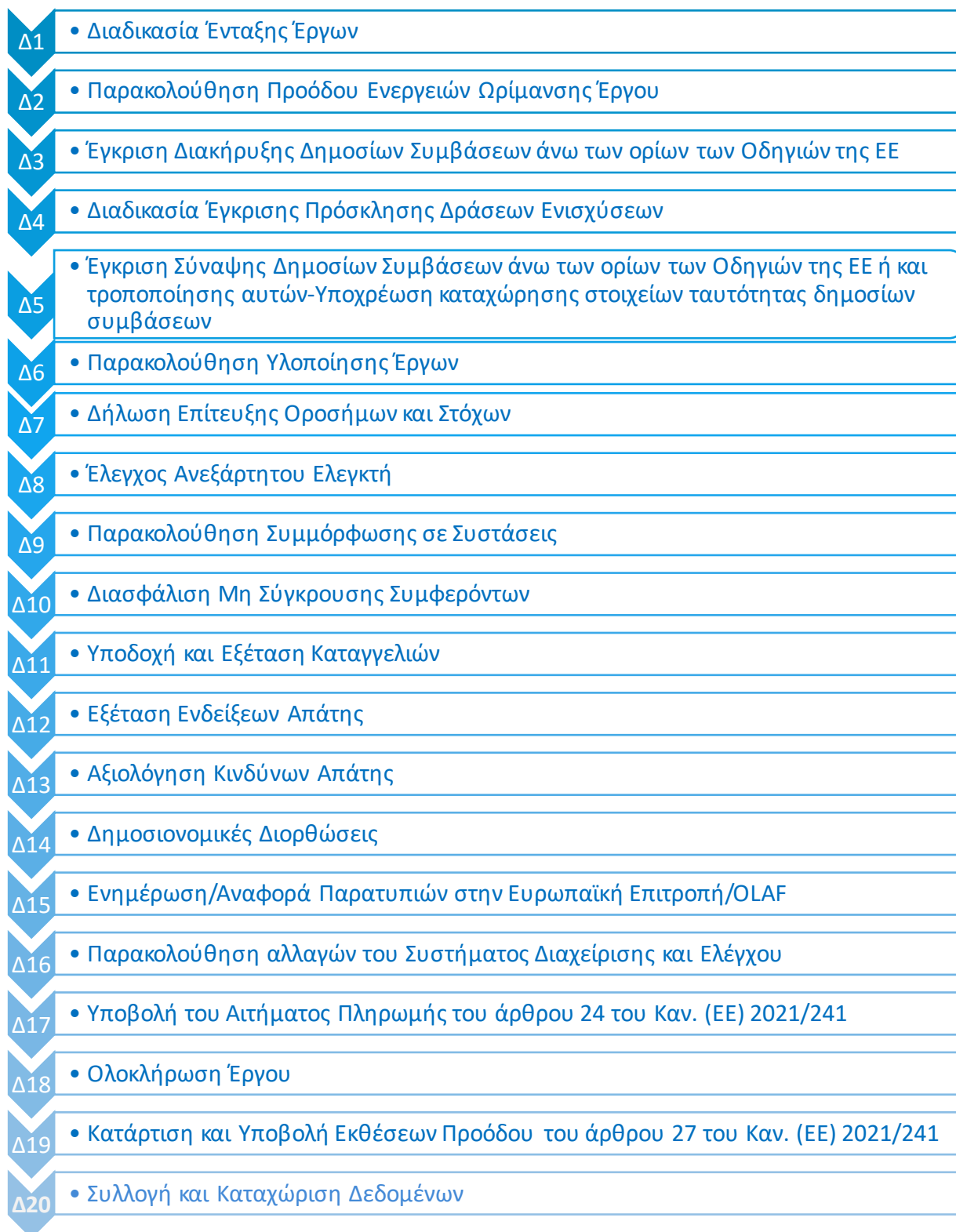
εξασφαλιστεί και να υποστηριχθεί η ορθή και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων/αρμοδιοτήτων τους.

Η διασφάλιση της ποιότητας των εργασιών, όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν Εγχειρίδιο, επιτυγχάνεται μέσω:

- της περιγραφής συγκεκριμένων διαδικασιών για όλες τις δραστηριότητες, με σκοπό την τήρηση των ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων και κανονιστικών απαιτήσεων, καθώς και των ελεγκτικών προτύπων,
- της ομοιόμορφης εκτέλεσης των εργασιών από όλους τους υπαλλήλους της ΕΥΣΤΑ και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών του ΣΔΕ,
- της τυποποίησης όλων των βασικών εγγράφων,
- του σχεδιασμού λιστών/ερωτηματολογίων¹ ελέγχου,
- της πρόβλεψης ανάπτυξης και χρήσης ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος,
- της εφαρμογής Πολιτικής Δεοντολογίας και Ακεραιότητας των στελεχών της ΕΥΣΤΑ και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών του ΣΔΕ, σύμφωνα με το Παράρτημα Α του παρόντος,
- της τακτικής προσαρμογής του παρόντος σύμφωνα με τα προβλήματα ή τις αδυναμίες που εντοπίζονται κατά την πορεία υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου των δράσεων του ΤΑΑ.

Το παρόν αποτελείται από είκοσι (20) ενότητες που καλύπτουν τα αντίστοιχα στάδια της διάρκειας ζωής των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εξασφαλίζουν ένα αποδοτικό σύστημα ελέγχου. Αποτυπώνονται δε, διαγραμματικά, στο Σχήμα 1 που ακολουθεί, εν είδει Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΤΑΑ.

¹ Οι Λίστες Ελέγχου είναι δομημένες ανά ελεγχόμενη θεματική ενότητα που περιλαμβάνει έναν προκαθορισμένο αριθμό σημείων ελέγχου επί των οποίων, το εύρος των επιλογών αξιολόγησης περιορίζεται στις απαντήσεις: «ΝΑΙ», «ΟΧΙ» και «Δεν αφορά». Σημειώνεται ότι, η ερώτηση είναι πάντα διατυπωμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε η επιθυμητή/αποδεκτή απάντηση να είναι «ΝΑΙ». Εφόσον το σημείο που ελέγχεται δεν συμμορφώνεται ΠΛΗΡΩΣ με τα προβλεπόμενα στο εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο και στο ΣΔΕ, στο αντίστοιχο πεδίο δίνεται η απάντηση «ΟΧΙ», οπότε και υποχρεωτικά αιτιολογείται επακριβώς το σημείο της μη συμμόρφωσης.

Σχήμα 1. Οι Διαδικασίες του ΣΔΕ

2. Νομική βάση

Ενδεικτικά, αλλά όχι περιοριστικά αναφέρεται το ακόλουθο πλαίσιο που διέπει τις διαδικασίες του παρόντος Εγχειριδίου.

A. Βασικό κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (L 57/17).
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης.
- Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).
- Ανακοίνωση της Επιτροπής «Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2021/C 58/01)».
- Έγγραφο εργασίας της OLAF με τίτλο «Εντοπισμός συγκρούσεων συμφερόντων σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για διαρθρωτικές δράσεις. Πρακτικός οδηγός για διαχειριστές».
- Εγχειρίδιο της OLAF αριθμό Ares (2017)5692256 - 21/11/2017 για την «Αναφορά παρατυπιών στην επιμερισμένη διαχείριση».
- Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού» (2021/C 121/01)
- Practical guidance to Member States for a swift treatment of State aid notifications in the framework of the Recovery and Resilience Facility

B. Βασικό εθνικό νομοθετικό πλαίσιο και λοιπά κείμενα

- Ν. 4412/2016 (Α 147)
- Ν.4738/2020 (Α 207)
- Ν. 4822/2021 (Α 135)
- Ν. 4820/2021 (Α' 130)
- Ν. 4772/2021 (Α' 17)
- Ν. 4152/2013 (Α' 107)
- Απόφαση υπ' αριθμ. 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως τροποποιήθηκε με τις υπ. αριθμ. 52415 ΕΞ2022/15.04.2022 (Β' 1927) και 188159 ΕΞ2022/21.12.2022 (Β' 6973).
- Απόφαση υπ' αριθμ. 119138 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4499) του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί συμπλήρωσης και εξειδίκευσης των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών και οι όμοιες αυτής με αριθμ. 87609 ΕΞ 2022 (Β' 3321) και 134989 ΕΞ 2022 (Β' 4976).
- Απόφαση υπ' αριθμ. 71693 ΕΞ 2023/09.05.2023 (Β' 3079) του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού των διαδικασιών επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού στο πλαίσιο Δράσεων και Έργων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

- «Εγχειρίδιο Διαχείρισης Καταγγελιών», έκδοση 1.0, Ιούλιος 2021 της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ/AFCOS)

Γ. Ελεγκτικά πρότυπα

- International Standards on Auditing (ISA)
- Κατευθυντήριες γραμμές για τον Έλεγχο Ποιότητας (Guidelines on Audit Quality)
- Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΥΑ 1589/22-10-2004, ΦΕΚ Β 1589)